1. Mikro- és kisvállalkozások mentessége

A gazdasági társaságok innovációs járulék szempontjából történő besorolását – ahogyan az fentebb is említésre került - a Kkv. tv. egésze alapján kell elvégezni. A besorolás kiindulópontját a Kkv. tv. 3. § (2)-(3) bekezdésében nevesített fogalmak és pénzügyi mutatószámok jelentik.

A KKV kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

KKV kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

- összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és
- éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.⁶

Ahhoz, hogy egy vállalkozás a Kkv. tv. rendelkezései alapján mikro-, vagy kisvállalkozásnak minősüljön, a foglalkoztatottak létszámára vonatkozó feltételnek minden esetben teljesülnie kell, míg az éves nettó árbevételre, illetve a mérlegfőösszegre előírt vagylagos kritériumok közül elegendő az egyik teljesülése.

A Kkv. tv. határozza meg, hogy az említett mutatóértékeket milyen nyilvántartások alapján kell figyelembe venni. Eszerint az utolsó összevont (konszolidált) beszámoló, ennek hiányában az éves beszámoló vagy az egyszerűsített éves beszámoló adatai alapján kell a besorolást elvégezni. Ha a vállalkozás nem köteles összevont (konszolidált) beszámoló, éves beszámoló, vagy egyszerűsített éves beszámoló készítésére, akkor az adóbevallása szerint, és az adóbevallásban vagy a külön nyilvántartásban szereplő foglalkoztatotti létszám alapján kell a minősítést elvégeznie. Az újonnan alapított vállalkozások a tárgyévre vonatkozó üzleti tervet veszik figyelembe. Ha a vállalkozás működési ideje 1 évnél rövidebb – például egyesülés, szétválás esetén a jogutód első adóéve –, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Az évesítést úgy kell elvégezni, hogy az értékesítés nettó árbevételének összegét el kell osztani a beszámolóval lefedett működési napok számával, majd ezt meg kell szorozni az adott naptári év napjainak számával. A foglalkoztatotti létszám, illetve a mérlegfőösszeg adatának évesítésére azonban ezek jellegéből következően nincs mód, így ezeket változatlanul hagyva, éves szintű mutatóknak kell tekinteni. ⁷

⁵ Kkv. tv. 3. § (3) bekezdés.

⁶ Kkv. tv. 3. § (2) bekezdés.

⁷ Kkv. tv. 5. § (1)-(2) bekezdés.

Az Inno. tv. rendelkezése⁸ alapján a Kkv. tv. egyéb rendelkezései, így különösen a kapcsolódó és partnervállalkozásokra vonatkozó előírások⁹, az ún. "kétéves szabály" [Kkv. tv. 5. § (3) bekezdés], illetve az állami/önkormányzati tulajdonra vonatkozó szabályok [Kkv. tv. 3. § (4) bekezdés] szintén vizsgálandók az innovációs járulék szempontjából történő besoroláskor.

1.1. Az önálló-, a kapcsolódó- és a partnervállalkozások a Kkv. tv. fogalomrendszerében

A Kkv. tv. megkülönbözteti egymástól az önálló-, a partner- és kapcsolódó vállalkozások fogalmát.

Önálló vállalkozásnak minősül

- az a vállalkozás, amely nem minősül sem partner-, sem kapcsolódó vállalkozásnak¹⁰. Önálló vállalkozásnál a méret szerinti besorolást kizárólag az adott vállalkozásra vonatkozó, fentiekben meghatározott mutatószámok alapján kell elvégezni. Tipikusan azok a vállalkozások tartoznak ide, amelyek vagy teljesen függetlenek, vagy amelyekben más vállalkozások nem rendelkeznek legalább 25 %-os tulajdoni részesedéssel, illetve amely vállalkozások más vállalkozásban nem rendelkeznek legalább 25 %-os tulajdonosi részesedéssel;
- ha befektetői érdekeltség fennáll, az a vállalkozás, amellyel a Kkv. tv.-ben meghatározott befektetők¹¹ külön-külön és együttesen sem állnak kapcsolódó vállalkozási viszonyban, vagy amelynél a befektetők a kapcsolódó viszonyt létesítő tulajdonlás ellenére sem közvetve, sem közvetlenül nem vesz(nek) részt a vállalkozás tényleges irányításában, vagy amelynek befektetői nem működnek vállalkozásként.

A Kkv. tv. szerint befektetők közé tartozik¹²:

- a) az állami befektető társaság,
- b) finanszírozáshoz való hozzáférés elősegítése céljából rendszeresen kockázatitőkebefektetést folytató egyének vagy csoportok, akik vagy amelyek a tőzsdén nem jegyzett vállalkozások alaptőkéjébe fektetnek be, azzal a feltétellel, hogy az ugyanazon vállalkozásban eszközölt összes befektetésük legfeljebb 1 250 000 eurónak megfelelő forintösszeg,
- c) a felsőoktatási intézmények, a nem felsőoktatási intézmény szervezetében működő oktatási és szaktanácsadási intézmények, a felső- vagy középfokú oktatás gyakorlati háttereként termelő tevékenységet folytató tangazdaságok és tanüzemek, a nonprofit kutatási központok, valamint nem felsőoktatási intézmény szervezeteként költségvetési szervként működő egyéb kutatóhelyek,

⁸ Inno. tv. 15. § (2) bekezdés a) pont.

⁹ Kkv. tv. 4. § (3)-(5) bekezdés.

¹⁰ Kkv. tv. 4. § (1) bekezdés.

¹¹ Kkv. tv. 19. § 1. pontja.

¹² Kkv. tv. 19. § 1. pontja.